

Oplysningssteder i de centrale Byer trindt omkring i Hovedlandene, og jeg vil anbefale dette Ændringsforslag til Tingets Velvillie. Det er stillet af Ministeren, og Udvalget har sluttet sig til det.

Jeg vil endnu nævne Ændringsforslag Nr. 516, Bilag Nr. 374, skønt ogsaa det er stillet af Ministeren og tiltraadt af Udvalget. Det giver mig nemlig Anledning til at give en Oplysning om, hvad Stats-skolerne i de sønderjydske Landsdele koster. Det bliver et Beløb af 944 285 Kr. Ændringsforslaget gaar ud paa en Forhøjelse af 350 000 Kr.; det vil med andre Ord sige, at man oprindeligt ikke havde tænkt, at Udgifterne vilde blive saa store, som de virkelig bliver. Man havde beregnet dem til 800 000 Kr., men ved en Fejltagelse var der i Finanslovsforslaget kommet til at staa 600 000 Kr. For at faa denne Fejl rettet maa vi lægge 200 000 Kr. til, og da der bliver en Udgift paa ca. 150 000 Kr. mere end beregnet, kommer Ændringsforslaget, som sagt, til at lyde paa 350 000 Kr. Det er ikke noget lille Beløb, men det følger af sig selv, at vi ikke kan skyde den Opgave fra os at stille de sønderjydske Landsdele paa lige Fod med det øvrige Land med Hensyn til Skoleundervisning.

Jeg kommer saa til nogle Ændringsforslag, som kun er tiltraadte af et Flertal, nemlig Ændringsforslagene under Nr. 518—521, Bilag Nr. 377. De vedrører den danske Realskole, og jeg skal tillade mig at gøre nogle enkelte Bemærkninger om dem. Først skal jeg oplyse, at disse Bevillinger, der tilsammen omfatter 600 000 Kr. til Understøttelse til den danske Realskole udenfor København og de Byer, der naturligt er knyttede til København, er tiltraadte af et Flertal, nemlig hele Udvalget med Undtagelse af Socialdemokratiet. Jeg skal oplyse, at disse 600 000 fordeles sig saaledes, at der til selve Skolerne bevillges til Fripladser 100 000 Kr. og til halve Fripladser 150 000 Kr., til Løntillæg til Lærerne 100 000 Kr. og til Opretholdelse og Forbedring af Lærernes Grundlønninger 250 000 Kr.; det er tilsammen 600 000 Kr.

Naar Tilskuddet er blevet saa forholdsvis stort i Aar, hænger det naturligvis i høj Grad sammen med Dyrtiden, men det hænger tillige sammen med en Slags Aftale, der blev truffet, den Gang en Del københavnske Privatskoler gik over til Statsdrift og Kommunaldrift, idet det den Gang blev antydet fra forskellige Sider og ogsaa fra den daværende Ministers Side, at det store Offer, som Stat og Kommune bragte for at faa disse private Skoler over paa

deres egne Hænder, naturligvis ogsaa vilde faa Indflydelse paa Statsunderstøttelserne til tilsvarende Skoler i det øvrige Land. Men dertil kommer selvfølgelig Lønstigningen og Dyrtiden, som de private Skoler naturligvis ikke har kunnet holde Skridt med, skønt de overalt har forhøjet Skolepengene ikke saa ganske lidt. Det skal jeg komme nærmere ind paa ved en senere Lejlighed. Det gælder her som andetsteds, at Lønstigningerne for Lærerne som en Følge af den almindelige Lønstigning og Stigningen af Udgifterne til Kul og de andre Udgifter, som udenfor Lærerlønnen hviler paa Skolerne, har stillet saadanne Krav, at ingen Forhøjelse af Skolepengene har kunnet slaa til hverken her eller der. Og da dog alle — det har vi jo saa tit talt om herinde — i de tre Partier, som anbefaler disse Bevillinger, er enige om, at den private Skole har en Mission at udføre i vort Land, vil jeg haabe, at Tinget vil stemme for disse Bevillinger.

Jeg kommer saa til en anden Sag, der ogsaa vedrører Skolelivet; det er Ændringsforslag Nr. 522, Bilag Nr. 378, der angaar Tilskud til Overtagelse af De forenede Kursus og Oprettelse af Studentereksamenkursus. Dette Ændringsforslag har en ikke saa lille Forhistorie. Det har i mange Aar været saaledes, at ved Siden af den skolemæssige Uddannelse til Studentereksamen, som jo væsentlig omfatter Børn og unge Mennesker indtil 18 Aars Alderen, har der i København og ogsaa andetsteds her i Landet været forskellige Kursus, som har paataget sig Uddannelsen af saadanne, som ikke har naaet at komme med til Gymnasieundervisningen, fordi de er blevet for gamle, inden de har bestemt sig, eller ogsaa af andre Grunde ikke i Tide har kunnet bestemme sig til at gaa den studerende Vej. Disse Mennesker har paa disse Kursus i Løbet af to eller tre Aar kunnet naa at tage Studentereksamen. Her i København samledes disse Kursus forleden Aar og fik Navnet De forenede Kursus, men skønt de samledes og enkelte af dem blev nedlagt under Hensyn til de stigende Lærerlønninger, som de stigende Undervisningspenge ikke har kunnet holde Skridt med, viser det sig, at de to Kursus, som er blevet tilbage, og som danner De forenede Kursus, nemlig det Døckerske Kursus og Lang og Hjorts Kursus, selv om de er blevet ene paa Pladsen, i Virkeligheden ikke kan lønne deres Lærere saaledes, at disse faar paa langt nær det samme som Adjunker og Lektorer, og som Følge deraf er det vanskeligt for dem at holde fast paa deres Lærere.